

Wij gedenken Henk Doing

V. Westhoff

Wederom heeft de Nederlandse plantensociologie, na het heengaan van Jan Barkman en Jan Vlieger, een groot verlies geleden. Na een langdurige ziekte en tenslotte een kort ziekbed overleed Henk Doing op 20 januari 1996. Hij werd 68 jaar. Met bewonderenswaardige rust en moed, en met onnavolgbare wijsheid, zelfs met de hem eigen aimabele humor, wist hij zijn levenseinde te aanvaarden. Hij bleef tot het laatst actief met ons vak bezig. Twee weken voor zijn dood zond hij mij zijn laatste manuscript, geschreven zonder één doorhaling of verandering, helder en beknopt als steeds. Het was een testament, getuigend van zijn grote liefde, het duinlandschap. Het was bedoeld als onderdeel van het verslag van een excursie in de duinen van Ierland; wij nemen het op in de volgende aflevering van *Stratiotes*.

Henk is mijn oudste leerling. Bijna vijftig jaar geleden ontmoetten we elkaar in Wageningen, waar we tot samenwerking kwamen. Het was kenmerkend voor zijn ondernemende geest, dat hij reeds als student, onder de schuilnaam H. van Bennekom, een aantal artikelen had geschreven over allerlei onderwerpen; daarbij raakte hij tevens geboeid door de plantensociologie. In die tijd (1947-1956) verkeerde ons vak nog in een pionierfase, en ik had de onderwerpen voor dissertaties maar voor het uitsdelen; Henk onderscheidde zich echter terstond van de meeste anderen doordat hij zich niets liet aanpraten. Hij koos zelf voor de syntaxonomie van bossen en struwelen. Nog kenmerkender voor zijn onafhankelijke geest was, dat hij er niet voor voelde de synthetische methode van Braun-Blanquet

te aanvaarden. Hij onderscheidde bosassociaties met behulp van combinaties van een aantal 'plantensociologische soortengroepen', op voorbeeld van Scamoni en Passarge. Zijn in 1962 verschenen dissertatie 'Systematische Ordnung und floristische Zusammensetzung niederländischer Wald- und Gebüschgesellschaften' is nog steeds een basis voor onze bossystematiek, vooral voor het *Alno-Padion*. In een tiental verdere publicaties heeft Doing waardevolle bijdragen geleverd inzake theorie en methodiek van plantensociologisch onderzoek. Tevens bewoog hij zich op het praktische gebied van beplanting en landschapsarchitectuur, in het bijzonder door het uitwerken en doceren van methoden om de plantensociologie toe te passen in het landschapsbeheer; een en ander resulteerde in zijn samen met Chris van Leeuwen geschreven boek 'Landschap en beplanting in Nederland' (1959).

Intussen had Henk zijn voorliefde voor het landschap van zijn jeugd, de duinen en binnenduinrandbossen van Kennemerland, tot uiting gebracht in zijn geschrift 'De buitenplaatsen en bossen langs de binnenduinrand van Noord- en Zuid-Holland' (1962).

Nadat Henk mij in 1957 in Wageningen was opgevolgd als wetenschappelijk ambtenaar aan het Laboratorium voor Plantensystematiek en -geografie der Landbouwhogeschool, nam hij in 1963 wederom een ongewoon en gedurfd initiatief. Hij vertrok naar Australië, om in dienst van de C.S.I.R.O. (Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation) een oecologisch onderzoek te verrichten ten be-

hoeve van bestrijding van uit Europa afkomstige onkruiden. Al snel raakte hij echter zozeer door de wonderwereld van dit continent gegrepen, dat hij zich ontwikkelde tot een der vooraanstaande plantengeografen van Australië. Vooral zijn nieuwe fytochorologische indeling van het laatst onderzochte werelddeel is van fundamentele betekenis. Men moet er niet licht over denken wat daarvoor nodig was aan kennis van een totaal nieuwe en zeer rijke flora!

Dat de duinvegetatie van Australië Henks bijzondere belangstelling had, is niet te verwonderen. Hij verruimde deze kennis door reizen naar de kusten van Europa, Atlantisch Noord-Amerika, Kenya en Japan.

Toch keerde Henk in 1968 naar Nederland terug. Met zijn rijke en veelzijdige belangstelling voor muziek, woordkunst en beeldende kunst kon hij het in dat nagenoeg van cultuur gespeende Australië op den duur niet harden. "Ik kon de gedachte niet verdragen dat mijn dochter met een Australiër zou trouwen", zei hij mij eens.

Terug in het vaderland ging Henk allerm minst op zijn lauweren rusten. Hij trad weer in dienst van de Landbouwhogeschool; na het emeritaat van prof. Venema onder de directie van prof. Van Dobben en later van prof. Zonderwijk. De duinen bleven zijn werkgebied, in twee opzichten. Ten eerste was hij vele jaren lang de enige deskundige die lid was van drie belangrijke adviesorganen tegelijk: de 'Natuurwetenschappelijke Adviescommissie' van het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland, de 'Commissie Advies Duinbeheer' van de Duinwaterleiding van 's Gravenhage (later het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland), en de Adviescommissie Natuurbeheer van de Gemeentewaterleidingen van Amsterdam. Legio zijn de waardevolle adviezen die hij in die functies verstreekte. Maar belangrijker nog was hetgeen wij wel zijn levenswerk mogen noemen: zijn geheel oorspronkelijke indeling van het duingebied in duinland-

schapstypen op botanische grondslag, waardoor hij naast Isaïc Zonneveld een der eerste landschapsoecologen van Nederland werd. Bewondering verdient vooral, dat hij geduldig het hele werk ondernam en voltooide om het gehele Nederlandse duingebied, van het Zwin tot Rottumeroog, volgens die methode in kaart te brengen. Terecht werd hem voor een en ander op 16 februari 1995 door de gemeente 's Gravenhage de Dr. Abraham Schierbeek-prijs toegekend.

In zijn laatste levensjaren werd Henk een enthousiast lid, al spoedig ook bestuurslid, van de Plantensociologische Kring Nederland, en bovendien een bekwaam medewerker aan het project "Plantengemeenschappen van Nederland". Ook daarin bleef hij de duinen trouw; hij nam voor deel 3 de klasse *Koelerio-Corynephoretea* ter hand. Helaas heeft hij deze taak niet meer kunnen voltooien, maar de projectgroep "Plantengemeenschappen" probeert het geheel zoveel mogelijk in Henk's geest te voltooien.

Wij hebben Henk op 25 januari ter ruste gelegd op de begraafplaats Westerveld, in zijn meest geliefde landschap: het parkbos van de binnenduinen bij Haarlem. Hij had de wens uitgesproken, dat dit voor ons allen een duinwandeling zou zijn. Dat werd het dan ook, een laatste eerbetoon aan een groot, zelfstandig onderzoeker, een gedreven natuurbeschermer, een erudiete cultuurdrager en een zachtmoedig, beminne lijk mens.